

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 5.

Agrárpolitika.

(K. Ö.) Nagy megnyugtatómra szolgál az, hogy a merkantilizmus szócsövei, valahányszor annak a politikának a védelméről van szó, mely gazdasági téren nálunk a gazdasági abszolútizmusnak vetette meg alapjait, ezt a politikát mindig úgy kommentálja, hogy »a mi politikánk«, vagy a »modern gazdasági politika« és ezt az elnevezést következetesen használja, mintha attól félne, hogy ha a merkantilizmust merkantilizmusnak nevezi, már rásütötte megbecstelenítő bélyegét arra a politikára, melyet mi merkantilizmus néven ismerünk és melynek mind azt a sok rosszat köszönhetjük, melynek erkölcsi és anyagi téren évtizedek óta tehetetlen szemlélői vagyunk.

Pedig rosszul teszik a merkantilisták, ha bujkálnak és szint nem vallanak. Mert utóvégre a merkantil politikának, mely szembe nem helyezkedik más, a boldogulásra igényt tartó kereseti ágak létfeltételeivel, éppugy meg van a jogosultsága, mint annak a politikának, melyet agrarizmus elnevezéssel illetünk. Mert aki a nemzet anyagi boldogulását biztosított akarja látni, az ugyan nem fog az ipar és kereskedelem érdekei ellen törni. De még a tőke gazdasági szerepét is kelően fogja tudni méltányolni.

Csakhogy nálunk az a baj, hogy a merkantil politika oly irányba csapódott, mely egyéb kereseti ágakra nézve a

megélhetést tette lehetetlenné. Ami csak olyan baj, mintha ismét a kereskedelem és ipar fellendülését akarnók egyoldalú agrarizmussal lehetlenné tenni. Az egyoldalúság pedig gazdasági téren megbosszulja magát. Tekintsünk vissza három évtizedes gazdasági politikánkra és anyagi létünk letarolt mezői szomorú bizonyítékot tesznek állításunk mellett. Ezt az egyoldalú merkantilizmus tette, mely be nem érve a szomorú sikerekkel, pöffeszkedésben valóságos irtóháborút kezdett személyek és intézmények ellen, melynek hivatása lett volna a nemzet anyagi dekadenciájának gátat emelni.

Csodálkozunk-e akkor azon az ujjongáson, melylyel a magyar nemzet az agrárpolitika hajnalhasadását köszönti, a nemes értelemben vett agrarizmusát, mely a földre és a föld népére támaszkodik és a kereskedelem és ipar jogos érdekeit szíven hordja. Csodálkozunk-e akkor azon, hogy az egész nemzet személyek felé irányul, hol az agrarizmus legjobbjai gyűlnek egybe, hogy egy sarokkővet helyezzenek be abba az épületbe, mely igazi gazdasági érdekeink mentsvára lenni van hivatva.

A vasárnapon Kassán megtartandó agrárgyűlés a dolog közepébe vág, mikor a középosztály politikáját hozza napirendre. Nincs középosztályunk, hangzik fel a panasz szó, mely társadalmi és gazdasági téren vezessen és irányítson. A középbirtokosság elpusztult, a helyébe pedig nem lépett senki, mert helyébe nem is léphet más, mint a rekonstruált középbirtokosság. A városi középosztálynak

más a hivatása, más a rendeltetése, de mezőgazdasági államban, hol a kisgazdálkodók és mezőgazdaságból élők ezrei és ezrei várják természetes vezetőjüket, a középbirtokost nem nélkülözhetjük.

Felesleges rekriminációknak adnánk helyet, ha a pusztulás okairól elmélkednénk, mert a gazdasági okokon kívül rájövünk oly társadalmi tényezőkre is, melyek felemlítése sebezne fájó szívünket. A földet és népet csak konzervatív politika tudja megmenteni és megtartani, pedig csak a közel multban is azt láttuk, hogy a konzervatív politika természetes támaszai, a birtokos osztály nagy hozsannával üdvözölte és portálta azt a doktrinál-liberális politikát, mely amily nagy csapást mért a kereszténységre, ép oly végzetes lett földművelésügyünkre, mikor arra rázúdította a merkantilizmus vérszopóinak ezreit.

Pedig az agrárpolitika a legjobb uton van, hogy a merkantilisták hálójában megakadjon. Nem akartunk senki öszintéségében kételkedni, de nekünk úgy tetszik, hogy Széll Kálmán nem egészen öszintén kezeli a gazdasági politikát, mert a mikor a merkantilisták állanak elő követeléseikkel, ráhagyja, hogy nektek van igazatok, mikor aztán az agráriusok követelnek, a miniszterelnök szerénykedve mondja, hiszen agrárius vagyok és gazda.

Jó lesz tisztázni a helyzetet. Mert egy oly vezető párt, mint a jelenlegi szabadelvű párt, ahol oly ellentétes elemek vannak együvé tömörítve, mint tulzó merkantilisták és agráriusok, kompromisszumok alapján uralkodhatik egyideig, de

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Feledékenységből.

(Humoreszk.)

Írta: Pauli Károly.

Az elmúlt napokban, — a dátumot már elfelejtettem — reggeli idején két levelet kaptam. Ezeknek egyike 1/9-kor érkezett és szó szerint így hangzott: »Igen tisztelt uram! Mellékelve postautalványon küldök önnek tizenkilenc korona 80 fillért lapunk huszonkettedik számában megjelent következő cikkéért: »A felöltő mint a művelődés tényezője és fokmérője«, másik kéziratát, mely ezt a címet viseli: »Viszontagsági és élményei egy a hordóban felejtett beszótt heringnek, avagy a halak metafizikája«, sajnálatunkra nem tudjuk felhasználni s azért mély köszönetünk kifejezése mellett visszajuttatjuk. Maradtunk hazafiai üdvözléssel stb. stb.« Hm! Pedig husz koronát ez is bizvást megérdemelt volna!

A másik levelet 8 óra 56 perczkor vettem kezeimhez, ezt mennyasszonyom írta s hangzott a levél, — de nem! A megszólítást el nem árurom, tiltja a szerénységem. Tehát idézem megszólítás nélkül: »Mama és én holnap (péntek!) Berlinbe érkezünk. Esti 6 órakor várj reárr reánk Minnánál, a kitől vendéglőbe szállunk. A te...« de nem! Az aláírást el nem árurom.

(Minna hugom a testvére volt annak a halandónak a ki földi életében sógora volt mennyasszonyom nagyapja testvére fiának.)

A mi a levelet illeti, pompás ujdonság volt mind a kettő. Különösen a pénz-féle jött nagyon kapóra, azaz hogy a mennyasszonyom is nem kevésbé, de azért pénz nélkül még is csak kevésbé!

Mindenekelőtt a pénzes levélhordók után vettem magamat, de már a nyelvem is kilógott a sok futkározástól, hiábavaló és eredménytelen volt minden fáradozásom.

Mint hogy azonban mennyasszonyom már utban volt hozzám, a pénz ellenben nem s azon kényszerűség előtt állottam, hogy az érkező hölgyeket a magam költségén kell megvacsoráztatnom, pénzről kellett valahonnan gondoskodnom. Ama kifogásról, hogy a pénztárczámot odahaza felejtettem, ezuttal le kellett mondanom, mert már három alkalommal ezzel lepleztem a hölgyek előtt pénzzavaromat. Minden áron pézt kellett kerítenem.

Némi reményemet vettem abba, hogy a vacsora költségét anyósom fogja fedezni, mert Isten áldja meg a szokását, néha napján ezt is meg tette, de máskor meg egészen elfelejtkezett a fizetésről, vagy csak magáért és a lányáért fizetett, időnként meg épen engem fogott baleknek, hogy a költségeket kiegyenlitem s ezzel arra a napra rendesen el is vette a kedvem, mert gyakran megesett, hogy a kölcsön visszaadásáról elfelejtkezett, már pedig

én sem szeretem sohogysem, ha valaki az én bőrdömre mulat és adja az előkelőt.

Szomszédom igen szeretetre méltó uri ember, nem lévén odahaza, a pénz végett egy másik jó ismerősömhöz folyamodtam.

A véletlen úgy akarta, hogy az utcán találkozzam szomszédommal, szerencsétlenségemre azonban ő pénzt odahaza felejtette s minden jóakarata mellett sem kölcsönözhetett számomra semmit.

Másik ismerősömmel szintén az utcán találkoztam. Nagyon sietős utja volt az istenadának mert a vasútra iparkodott s már is megkészt, mindazonáltal kész volt kérésemet teljesíteni, ha neki egy száz márkás bankból a többi nyolczvanat visszadom. Mint hogy pedig én erre képtelen voltam, sajnálkozva és nagy sietve tovább rohant és a faképnél hagyott.

A harmadik barátom, egy kereskedő, ép akkor mondott csődöt, mikor hozzá bekopogtattam, a negyedik ostromoltnak magának sem volt több husz fillérjénél a zsebében; végre az ötödik emberemnél siker koronázta fáradozásaimat, még pedig kettős siker, mert a préselés eredménye egy kettős aranykorona volt.

A sok lótas-futás után kimerülten tértem haza lakásomra, hogy legalább egy órát szenderegjek, ennek utána pedig, miután gondom volt rá, hogy magamat illendően kinyaljam és ünnepi ruhát vegyek, elindultam Minnához, az én édes mostohaasszonyomnak meghalt mostoha lányához... eh, micsoda ostobaságot fecsegek,

a nemzet gazdasági fejlődésének biztos alapjait meg nem vetheti. Ilyen pártban előbb-utóbb a nagy harcsa felfalja a kis harcsát. A kormánypártban pedig most még az agráriusok vannak utalva a kis harcsa szerepére.

Ezt gondolják meg a Kassán gyűlésező agráriusok.

Még négy új főispán.

Már legközelebb további változások lesznek a főispáni karban. Négy új főispán fog nemsokára kinevezetni.

Ezekkel a Széll Kálmán által kreált főispánok száma tizenhatra emelkedik. Vagyis mire a négy új főispán is meglesz, az egész főispáni karnak egynegyedrésze rekonstruálódott Széll Kálmán alatt.

Értesüléstünk szerint egyes erdélyrészi megyékben lesznek újabb főispáni változások.

Az első fecske.

Ma küldték szét a képviselőház első ülésére szóló meghívókat és ragasztották ki a plakátokat, melyek a politikai élet föltámadását jelentik. A szétküldött meghívó különben lakonice így szól: A képviselőház folyó évi október hó 8-án, hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tart. Regele János, a képviselőházi iroda főigazgatója.

Beszámoló Brátkán.

Telegdy József országgyűlési képviselő most tartja beszámolóját az élesdi választó kerületben. Ma, szombaton Brátkára megy s ott tart beszámoló beszédet választóihoz. Nagyváradról többen kimentek a beszámolóra.

A párisi békekongresszus és a búr háború.

Párisból jelentik: A IX. nemzetközi békekongresszus napirendjének első pontjánál, az utolsó évek eseményeiről szóló jelentés kapcsán heves vita indult meg a délafrikai háború fölött. Az ülés ezen részének lefolyása rendkívül zajos volt.

Az angolok, mintha érezték volna, hogy nemzetük fölött pálcát tör a kongresszus, nagy számban vonultak fel. Igen érdekes volt dr. Clark beszéde, ki többek között ezeket mondta:

„Mint bűnös állók itt önök előtt. Nemzetemet védeni jöttem el. Meg vagyok győződve, hogy éppen itt, ezen gyülekezésben elnézésre fogok találni. Az angol nép nagy részének képviselője vagyok, kik nem akartak háborút. De sajna, otthon mi a kisebbséget képviseljük. Legyenek elnézők irántunk.»

Az albizottság által megszerkesztett és Angliának a háború előidézése miatt adandó ultimátum nem fogadtatott el, hanem a javaslat újra való szövegezés céljából kiadott az albizottságnak, mely aztán a következő határozatot ajánlotta és az el is fogadtatott:

1. A Délafrikában dühöngő háborúért a felelősség az angol kormányra hárul.

2. Anglia, az által, hogy mellőzte egy választott bíróság döntését, hűtlen lett egykori magas elveihez, merényletet intézett a modern népjog ellen és megakadályozta az emberiség békés fejlődését.

3. A kongresszus sajnálkozását fejezi ki a felett, hogy azon kormányok, a melyek a hágai békekongresszián résztvettek, nem iparkodtak Transzvált illetőleg a hágai megállapodásoknak érvényt szerezni.

4. Transzvál annexiója ellen valamennyi ország közvéleményéhez felhívás intézendő.

5. Az angol békebarátoknak hősiesség magatartásukért elismerés fejeztetik ki.

A kongresszus tagjai sajnálattal tapasztalják, hogy a párisi rendezőbizottság nem kellő körültekintéssel készítette elő a kongresszus munkálatait, úgy, hogy nagy zavar és fejtelenség uralkodik. Ez összehasonlításokra ad alkalmat, hogy mily mintaszerűen volt rendezve a millennárius évben Budapesten tartott kongresszus és a kik akkor a magyar fővárosban jártak és most Párisban vannak, nem is képesek elismerésüknek a legmelegebb szavakban kifejezést adni. Ez arra vall, hogy a budapesti kongresszus emléke még él az abban résztvettekben.

Mért Tiszaista Örley Kálmán?

Erre a kérdésre talán magunktól is tudnánk valamit felelni, hanem egy Tiszaista lap megelőz. A nevezett képviselő margittai beszámolójának alkalmával írja ugyanis Örley Kálmánról:

„Igenis Tiszaista olyan értelemben, hogy a mint Tisza Kálmán mondotta nagyváradi beszámolójában: — ő is megvonná támogatását a kormánztól abban a pillanatban, mihelyt meggyőződne

róla, hogy a kormányt lecsábította a reakció a szabadelvűség ösvényéről . . .»

Reszkess Byzánc! Jön az Örley Tisza Kálmán!

— — Ebből a magyarázatból különben nemcsak Örley Kálmánról, de magáról a vén generálisról sem lehetne kisütni, hogy »mért Tiszaista?«. Mert hiszen a Tiszák és Örley — reméljük — még akkor is Tiszaisták maradnának, és így benn maradnának a kormányban, ha az az átkozott reakció sikerrel intézte volna ördögi csábításait a kormány körül. (Magyarország)

Zászlós urak és főispánok kinevezése.

A *Budapesti Közlöny* mai száma meghozta a rég hirdetett politikai kinevezéseket. Két zászlósuri és hat főispáni kinevezés van a mai hivatalosban s ezekhez járul a főrendiház elnökének és alelnökének kinevezése, mely most lett ugyan nyilvánossá, de a hivatalos lapba majd csak akkor kerül, ha előbb a parlamentben publikálva lesz.

E tiz kinevezés jellemzi a Széll kormány eklektikus álláspontját, vagyis a szabadelvű-párt különböző árnyalatai közt való ingadozását. Mindegyiknek eleget akar tenni, mindegyiket ki akarja elégíteni.

A tiz közül 2 a régi egyházpolitikai ellenzék hive: Szapáry Gyula és Csekonics Endre grófok; 1 a dissidensek közül: Csáky Albin gróf; 3 volt nemzeti párti: Ernuszt Kelemen (a főrendiház új alelnöke), Szemrecsányi Arisztid és Urbán István; 2 a régi szabadelvű-párt tagja: Kürthy Lajos és Csillaghy József; végre 2 új ember Széll bizalmasai közül: dr. Bárdosy Jenő (vasmegyei birtokos) és Péter Pál belügyminiszteri segédtitkár.

Bánffy és Tisza hiveinek nem jutott hely ez alkalommal, bizonyára azt a biztatást kapták: majd máskor. És ők ebben megnyugodnak, — emiatt a bagatell dolog miatt csak nem bontják meg a pártegységet.

Széll pedig boldog abban a tudatban, hogy egyelőre kielégítette pártjának minden árnyalatát, egy-két hétig csend lesz a klub és eszki-mói között, — hacsak azért nem fognak háborogni az eszki-mók (a képviselők), hogy nekik — — egyetlen főka sem jutott.

úgy akarom mondani, hogy Minnához, aki nővére volt annak a halandónak, aki földi életésőgóra volt a mennyasszonyom nagyapja testvére fiának.

Az én két hölgyemet már ott találtam Minnánál rám várakozva.

A szokásos üdvözlések után felkerekedtünk s már a lépcsőkön a felett folyt köztünk az eszmecsere, hogy hova térjünk be étkezni, melyik vendéglőbe, midőn egy rettenetes felfedezést tettem. A pénzemet, a nagy ügyelbajjal szerzett kölcsönpenzt, odahaza felejtettem! Ugy, hogy midőn másik ruhát vettem magamra, a pénzt kivettem az asztalra s ott felejtettem. Mintha villámcsapás ért volna? . . . Mi lesz most, szent Egek?! Az igazat bevallanom nem lehetett; egy az, hogy hitelt sem adtak volna a szavaimnak, másrészt meg roppant kedvezőtlen benyomást tett volna a dolog a hölgyekre, mint az én vendégeimre.

Szerencsémre még idejében eszembe ötlött, hogy tőlünk nem is olyan messzire egy ismerős borkereskedő korcsmáros lakik, a ki egy időben maga ajánlotta fel a hitelt számomra. Így már helyes! Okoskodtam magamban. Az atyafi még örülni fog, ha egy vacsora és egy pár üveg bor erejéig hitelt nyithat számomra. Így már segítve lesz a bajon. Vége a veszedelemnek!

Sugárzó arccal, szónoki lendülettel beszéltem el az én hölgyeimnek, hogy évekig tartó nehéz kutatások után végre sikerült Berlinben egy olyan vendéglőre akadnom, mely valószínűségi Eldorádója a gourmandoknak, a hol az

ételek porciója még egyszer akkora, az árak ellenben félakkora, mint más helyiségekben szokott lenni; a hol a bornak olyan gyönyörű aranyszíne van s úgy megy benne »feléle a gyöngy« hogy az ember félve emeli szájához a poharat és sajnálja elfogasztani az isteni nektárt. Egy szóval a keleti mesés éjék káprázatos színeivel változtam előttem a helyiség előnyeit, úgy, hogy a hölgyek legidősebbike, a ki alatt természetesen az én jövődöbeli anyósomat értem, maga óhajtott és sürgette leginkább, hogy társaságunk az estebédet ebben a mintaszállóban költse el. Soha emberfia még egy anyósnak óhaját nagyobb örömmel nem teljesítette, mint én. Minthogy a vendéglő éppen az utirányba esett, nem is kellett sem jobbra sem balra letérnünk utunkról és minekutána és mennyasszonyom azon ötletét, hogy fiakkert fogadjunk, győzelmesen megdöntöttem azon állítással, hogy az esteli karöltve való sétát »korzózás«-t a közfelfogás a jegyesek gyengéd viszonya szempontjából egyenesen megköveteli, minekutána továbbá a kissé hosszú utat egy pár rövidebb novella tárgyának elmondásával a hölgyekre nézve megkönnyítettem, elértünk végre utunknak várvárt célpontjához.

Hölgyeim ugyan — oh fátum! — nagy lelkesedésemet a helyiség berendezését illetőleg nem osztották, de hát amikor szent atyám, némelyek azt a tisztes fényt, melyet a kor, az idő áraszt el egyes kiérdemült tárgyak külsején prózai szemüvegen át piszoknak tartják s mikor fantáziájuk olyan szegény, hogy a tölgyfa

butorok tiszteletregerjesztő sebeit kukaczkukacznak minősítik, az ilyen embereket lehetetlen jobb utra terelni. A mi engemet illet, én a vendéglőnek minden egyes tárgyáról, melyen a hölgyek tekintete megakadt, nem késtem a legnagyobb lelkesedés hangján nyilatkozni, kiemelve, hogy az illető butor hány nemzedéknek tett már becses szolgálatakat s hogy milyen nagy régészeti becsük van, csupán csak az asztalterítőnél vettem észre, hogy nem ártott volna, ha a magyarázat kevésbé világos lett volna.

Az ebéd azonban már nem állott arányban a helyiség antik jellegével, mert a leves szárnyas husból lett előállítva csiga tésztaival, a mi a legutolsó évtizedek szakácsalálmánya, ellenben az élénk tálat marhahus még olyan ökré lehetett, a mely valaha a csorda fiatalabb négy lábival ugrándozott együtt a gypen; a sajt viszont nagyon is új, éretlen volt, a kenyér pedig kissé sületlen.

Miután még a savanyu bort hiába iparkodtam édes szavakkal megízéltetni, oda hívtam a vendéglőt asztalomhoz.

Hívásomra s nagy csodálkozásomra egy előttem teljesen ismeretlen uriember jelent meg előttem, a kit még soha életemben nem láttam s azt kérdezte, hogy miért hívtam.

— Én Dübents ural óhajtok beszélni! Feleltem az érdekes atyafinak, mert így hívták a vendéglő régebbi tulajdonosát.

— Mult hó elseje óta én birom az üzletet Dübents urtól — válaszolt az idegen. — Hát

A legfelsőbb királyi kéziratok a következők:

Uj zászlós urak.

Ő Felsége Szapáry Gyula grófhhoz és Csekonics Endre grófhhoz a következő legfelsőbb kéziratokat intézte:

I.

Kedves gróf Szapáry! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt a tárnokmestri méltóságra ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900. évi október hónap 2-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Szell Kálmán s. k.

II.

Kedves gróf Csekonics! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt a magyar főasztalnokmestri méltóságra ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900. évi október hónap 2-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Uj főispánok.

A Budapesti Közlöny mai száma a következő fölmentéseket és kinevezéseket közli:

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Kürthy Lajos, Liptó és Árva vármegyék főispánját, ezen állásától való fölmentésével, Zólyom vármegye főispánjává, Szmezsányi Arisztid földbirtokost Liptó-vármegye főispánjává és Csillaghy József Árva vármegye alispánját ezen vármegye főispánjává kinevezem.

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Bárdossy Jenő dr. földművelésügyi minisztériumi osztálytanácsost Sáros vármegye főispánjává kinevezem.

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Fábian László, Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánját ezen állásától, hosszas és hű szolgálatának teljes elismerése mellett, saját kérelmére felmentem és helyébe Urbán István földbirtokost Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánjává kinevezem.

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Péter Pál belügyminisztériumi

segédtitkárt Ujvidék szabad királyi város főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900. évi október hónap 2-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Wlassics a radikálisok mellett.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 5. (Saját tudósítónk távirata). **Wlassics ítéletét ma hirdette ki a rektor a kitiltott radikális ifjak ügyében.**

Az ítélet következőleg hangzik:

»A miniszter az egyetemi tanács határozatát alaki hibákért feloldja s új vizsgálatot rendel el. Az ifjak beiratkozásának tehát semmi sem áll útjában, kérvényüket utólagos beiratkozásért a központi irodába adják be.

Lehetetlen ezt a táviratot a nélkül elolvasni, hogy az emberben önkéntelenül fel ne támadjon az a gondolat: Hát ugyan van még lehetetlenség Magyarországon?

Emlékszünk még mindnyájan a kizárás okaira: egyesületet alakítottak és tartottak fenn az egyetem körén belül annak dacára, hogy alapszabályaikat senki meg nem erősítette.

Nézetünk szerint ennél még nagyobb baj volt az, hogy az egyetemi ifjuság hivatalos egyetületével, az Egyetemi Körrel egyenesen szembe szállva, azzal ellentétesen működtek s megbontották azt a szükséges egységet, mely nélkül az ifjuság belélete egységesnek, külső fellépése tiszteletet keltőnek nem mondható. Annnyira mentek a minden áron való ellenzékieskedésben, hogy még márczius 15. sem egyesítette őket szeretetben, testvériségben, hanem külön zugtűnnepelet rendeztek lipótvárosi pinczelakásbeli pártolók számára.

Ezek voltak azok, a kik az egyetemi életbe behozták a vallás szerinti elkülönülést és mi-

kor ők maradtak kisebbségben, egyszerűen megtámadták azt a többséget, melynek kialakulását éppen ők segítették elő. Most az egyetemi ifjuság hangoztatja legerősebben, hogy Magyarország keresztény állam! De ugyan kinek jutott volna valaha eszébe védeni a keresztény Magyarországot, ha senki sem támadja meg? Sohasem volt még védelem támadás nélkül.

De nemcsak az egyetemi béke megbontóit vette Wlassics védelme alá, hanem egyuttal megtámadja az egyetemi tanácsot, még pedig azzal az ürügygyel, hogy alaki hibát követett el. Mondta volna a miniszter ur, hogy pl. az egyetemi tanács elfogult, reakzionárius. Ez legalább egyenes beszéd lett volna; csak hogy ezt nem *mer*te megírni a miniszter ur, s egyáltalán nem *mer*t semmiféle konkrét, keresztneven nevezhető okot írni, mert olyan aligha merült fel. Azért kellett egy ilyen tág fogalom: alaki hibák. Ide be lehet képzelni azt is, hogy az egyetemi tanács elfelejtett a három kicsapott diáktól előzetesen bocsánatot kérni.

Eszébe juthatott volna Wlassicsnak az is, hogy egyes lapok annak idején éppen azért támadták meg a tanács ítéletét, mert »tulságosan ragaszkodott az alakisághoz«.

Reméljük egyébiránt, hogy az egyetemi tanács megteszi a miniszternek a kívánt csekélységet, a nehézményezett *alaki hibát* kipótolja és a lényegét megtartva, a három radikáliskodó diáktól megint kizárja.

Akkor Wlassics urnak nem marad más hátra, mint hivatalos ukázzal megint felvételni őket az egyetemre s tetejébe a radikális kört állami szubvenczióval megint megalakíttatni.

Az új színház ügyei.

— A színügyi bizottság ülése. —

Az új színházzal megszapordott a színügyi bizottság munkája, de a tagok is nagyobb buzgalommal látogatják az üléseket, mint azelőtt, mikor alig lehetett összetoborzani 3-4 tagot egy-egy színügyi bizottsági ülésre.

A tegnapi ülésen majdnem teljes számban voltak jelen s az érdekes ügyek meg is érdemelték ezt az érdeklődést.

nem értesítette Dübents ur önt a változásról?

Belém fulladt a szó, csak egy árva »nemet« tudtam még kimakogni, többet harapó-fogóval sem tudtak volna belőlem kicsavarni.

— Ejnye, akkor hát bizonyosan elfelejtette, — szólt Dübents utóda mentegetőleg.

— El . . . el . . . , elfelejtette! Suttogtam hangtalanul én s nyomban rá halálsáppadtan, megsemmisültem rogytam vissza székembe.

— Szent Isten! Mi bajod? Ugrott hozzám ijedten menyasszonyom. — Rosszul vagy?

— No ilyen híres étkezés után ez se volna lehetetlen, — jegyezte meg csipősen anyósom olyan szurós tekintet kíséretében, hogy a szívembe tóduló forró vérsugár egyszerre jégcsappá fagyott bennem.

— Nem! Nem! — Kiáltottam fel pokoli kinok között s ezekkel a szavakkal: »Jaj, hova tettem az eszemet? Valamit elfelejtettem!« mintha dühöngő furiák üldöznének rohamtam kifele a helyiségből.

Repülve tettem meg a mintegy ¼ órai utat lakásomig; a szobaajtóban találkoztam szomszédommal.

— Hova hova ilyen sebbel-lobbal? — kérdi a derék férjü tölem.

— Eh, engedjen, valamit idehaza felejtettem! — Feleltem s tovább siettem.

— Várjon csak kérem, valamit mondani akarok önnek! — kiáltja utánam.

— No siessen, nincs időm várakozni! — mondtam.

— Igen, valamit mondani akartam önnek. Megálljon csak! . . . Ejnye kutya teremtette hogy nem jut az eszembe!

— No csak egy-kettőt! Ki vele szaporán!

— Az ördögbe is! Egy kis türelem, mindjárt eszembe jut . . .

— Eh, süsse meg a tudományát! Én nem várhatok . . . Alászolgája! S nagyokat ugorva rohantam fel a lépcsőkön lakásom felé.

Itt legelőször is a kulcs taga ta meg a szolgálatot. Ne akart a zárban megfordulni. No még ez is! Ekkor jut eszembe, hogy a kulcs balra fordul, izgatottságomban erről is elfelejtkeztem.

Végre felnyílik az ajtó, egy ugrással a szobában termek. Mindjárt! Igen, a tárczának itt kell lennie az asztalon! Keresem: a tárcza nincs az asztalon. Micsoda boszorkányság ez? Valószínűleg a másik nadrágomban maradt s elfelejtettem kivenni! Nem, itt sincs. Tán a szekrényfiókban, az íróasztalon . . . a mosdószekrényen . . . a szennyesruha ládán . . . a tükörtartón, a papirkosárban? Nem, nincs seholl! Mintha a föld nyelte volna el!

Kábultan hanyatlok székembe, de azért a pusztá padlóra ülök, mert zavaromban elfelejtettem, hogy szék is van a szobámban s hogy az előbb annak hátáról néztem fel a kályha tetejére a pénztárca után.

— Vége! Vége no! Nincs seholl! Most hirtelen egy czédula tűnik szemembe, melyet már az előbb is elakartam olvasni, de aztán ez is

kiment a fejből. A czédulán a következő sorok állottak:

»Kedves Barátom!

Ön a pénztárcáját feledékenységből idehaza hagyta. Én ezennel magamhoz veszem azt s magammal viszem a mi szokott törzsvendéglőnkbe, nehogy Ön esetleg zavarba jöjjön. Ez a czédula csak arra való, hogy Önt megnyugtassa, ha véletlenül haza vödne, a mi nem nagyon valószínű.

Az Ön kevésbé szórakozott szomszédja.

Tehát ez volt az, amit a szerencsétlen flótás mondani akart. S ezt is elfelejtette.

Egy a déli tengereket járó, északi széltől üzött vitorlás hajónak a gyorsaságával rohantam a mi törzsvendéglőnkbe. Csupa üres minden! —

— Hova lettek az urak? — Kérdezem a pinczértől. A ravasz Ganyméd már jól tudta, kiről van szó.

— Ép az előbb mentek el.

— Hova?

— Bocsánat, azt is megmondták, de nem jut most hirtelen eszembe! — Válaszolta egy kis gondolkozás után.

Szólni akartam, de a mérges szó, a »marha« czimmel a torkomon akadt. Rettenetes! Tehát az Istennek is a romlásomat akarják. Tudnom kellett volna, hogy miután mult havi számlámat elfelejtettem a pinczérnek kifizetni, nem is tartotok igényt arra, hogy zavaromból kisegítsen.

A színigazgató bemutatta a végleg szervezett társulatot, a melyet ez alkalommal nem kritizált keresztül-kasul a bizottság.

De azért meggyűlt a színigazgató baja, mert alig tudott a sok kérdésre felelni, olyan sokat kívánt tőle a bizottság.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Dr. Hoványi Géza elnök, dr. Várady Zsigmond, Huzella Gyula, dr. Moskovits József, dr. Munk Béla, Mihály Adolf, Farkas Izidor, Beczkay Lajos, Kunz Gusztáv, dr. Dési Géza, Rimler Károly, Mezey Mihály, dr. Radó Ignác és Somogyi Károly színigazgató.

Dr. Hoványi Géza bejelenti, hogy a színházi szabályrendelet a miniszter változásokat eszközölt, a melyek érintik a színházi bizottságot.

Ezután Somogyi betérjlesztette a szintársulat névsorát, a melyet már közöltünk. Ujában *Parlagi* Cornélia énekesnőt szerződtette a színigazgató.

A színházi bizottság a névsort elfogadta, azzal, hogy ha esetleg valamelyik tag szerződését a színigazgató felbontaná, ezen körülményt terjessze be a színházi bizottság elé.

Elnök bejelentette, hogy a városi tanács a színház megnyitását október hó 15-re tűzte ki; majd bemutatja a színigazgató által összeállított műsort, október végeig.

E szerint október folyamán a következő darabok kerülnek színpadra:

Okt. 15-én: *Prolog. Hunyady László.*

Okt. 16-án: Ugyanaz.

Okt. 17-én: *A hol unatkoznak.*

Okt. 18-án: Ugyanaz.

Okt. 19-én: *Görög rabszolga.*

Okt. 20-án: Ugyanaz.

Okt. 21-én: Délután *Babszem Jankó*, este *Kurucz felfang.*

Okt. 22-én: *Kurucz felfang.*

Okt. 23-án: *Divathölgy.*

Okt. 24-én: Ugyanaz.

Okt. 25-én: *Kertész leány.*

Okt. 26-án: *Házi béke.*

Okt. 27-én: *Troubadour.*

Okt. 28-án: Délután *Vén bakkancsos és fia a huszár*, este *A csikós.*

Okt. 29-én: *Hamlet.*

Okt. 30-án: *Troubadour.*

Okt. 31-én: *Hunyady László.*

Nov. 1-én: *A molnár és gyermeke.*

Kapcsolatosan előterjesztette az elnök,

hogy a bérletek A. és B. jelzéssel lesznek felosztva.

Mezey Mihály helyteleníti, hogy a darabokat egymásután következő napokon ismétlik. Ez az egész szezonra nem engedhető meg, csak új daraboknál.

Somogyi Károly azért tervezte így, mert a bérlelők zugolnának, ha egy darabra pl. egy héti kellene várniok. Különben az egész szezonra tervezi ezt a beosztást. Az károsan hat a társulatra, hogy napok vagy hetek mulva ismétlik meg a darabot, mert akkor újra próbákat kell tartani.

Dr. *Várady* Zsigmond azt a kérdést veti fel, hogy fog megélni az igazgató a kis színház mellett, ha nem egymás után ismétli a darabokat. Budapesten 50-szer is adnak egymásután egy darabot. Ő is bérlelő, mégis azt kívánja, hogy egymásután 8—10-szer adjon az igazgató egy darabot.

Somogyi kimutatja, hogy technikai akadály parancsolja a darabok ismétlését. A diszletraktár nem a színházban van s lehetetlen a diszletraktár, különösen rossz téli időben, minden nap újra ki- és behordani.

Dr. *Hoványi* Géza elnök nagy hátrányt látna a bérlelőkre és a színigazgatóra, ha nem egymásután ismételnék a darabokat. A legtöbb páholy és a földszinten is kettős bérlelők vannak s ezért jó a tervezett ismétlés. Most fogadják el a műsort s a gyakorlat mutatja meg, hogy kell-e változtatni ezen a rendszeren. A műsor minden hónapban a bizottság előtt lesz. A most előterjesztett műsorral az igazgató beakarja mutatni az egész társulatát.

Mezey Mihály csak azt akarja, hogy általánosságban ne mondják ki ezt a rendszert.

Somogyi Károly kijelenti, hogy ha szükségét látja, ő lesz az első, a ki változtatást proponál. Azért szükséges most a betérjesztett műsor, hogy az egész társulatot megismerje a közönség is, az igazgató is, a ki esetleg felmondjon a nem alkalmas tagnak. Novemberben szervezni kell jövőre a társulatot s így tudnia kell, hogy kiket tart meg a társulatnál. A betérjesztett műsort elfogadták.

Gyermekek a színházban.

Dr. *Hoványi* Géza elnök a helyárból azt látja, hogy az igazgató kis bérletet nem akar. Felvilágosítást kér arra nézve, hogy a jelentésben az van, miszerint gyermek állóhely ülőhelyeknél 40 kr. Ez nem lehet, mert szűkek az ülőhelyek. Ez rendőreileg is tiltva van.

Somogyi Károly hivatkozik arra, hogy a közönség kívánja ezt. Ő nem kapzsiságból tette és örül, ha erre nézve intézkedik is a bizottság.

Rimler Károly határozottan kijelenti, hogy a gyermekeket nem engedi a széksorok közé, hogy ott szüleik előtt álljanak. Csak helyekre ülhetnek.

A bizottság határozatilag kimondotta, hogy *gyermekeket csak helyekre váltott jegyekkel* lehet a földszintre vinni.

Az igazgató bejelentette, hogy a czukrászdát *Müller* Salamonnak adta ki bérletbe, míg a ruhatárt házilag fogja kezelni.

Mikor kezdik az előadást?

Elnök felszólítására *Somogyi* Károly kijelenti, hogy a színházi előadásokat *este 7 órakor* szándékozik megkezdeni.

Dr. *Hoványi* Géza helyesli ezt az időt.

Dr. *Radó* Ignác és dr. *Várady* Zsigmond 8 órára akarják az előadások megkezdését, hogy a közönség az előadás előtt vacsorázhassék.

Rimler Károly kifejti, hogy a lámpák felének eloltási ideje féltíz, tehát ha későn kezdik az előadást, a közönség sötétben, félvilágítás mellett menne haza. Tanácskoztak a felett, hogy fél 11 óráig legyen teljes világítás, de ez 1000 frttal többé kerülne, amiről tudni sem akar a tanács. Ezért is a 7 órát ajánlja.

Mihály Adolf a 7 óra mellett marad, mert erre már régi gyakorlat van.

Dr. *Hoványi* Géza elnök tudomására hozza a bizottságnak, hogy a színházba járó családok jó része kérte, miszerint 7 órakor kezdjék az előadásokat.

A bizottság 7 órára tűzte ki az előadások kezdetét.

A városi tanács áttette Huszár E. ajánlatát, hogy évi 2000 koronát fizet, ha megengedik, hogy a felvonások között hirdetések vetíthet a vastüggönyre. A tanács kéri, hogy tekintse meg ezt s adjon véleményt.

Dr. *Várady* Zsigmond határozottan ellenzi az engedély megadását, mert a fényhatás nagyon rontja a szemet.

A bizottság ellenzi bár a bérletet, de a tanács kérelméhez képest megtekinti a vetítést.

A színházi bizottság új ügyrendjét változatlanul elfogadták.

Dr. *Várady* Zsigmond kérdést tesz, hogy miként intézkedtek a város részére fentartott páholylyal?

Dr. *Hoványi* Géza: E felett a tanács intézkedik.

Dr. *Várady* Zsigmond indítványozza, hogy a páholy bérleti árát a városi pénztár térítse meg az igazgatónak.

Beczkay Lajos helyteleníti, hogy a páholyt a tanács a polgármester használatára bocsátotta. Indítványozza, hogy bocsássák vissza az igazgatónak.

Mezey Mihály fejtegeti, hogy ebben a kérdésben a bizottság semmi irányban nem határozhat, mire dr. *Várady* Zsigmond visszavonta indítványát s a kérdés felett napirendre tértek.

Végül élénk és éles vitát provokált dr. *Hoványi* Géza elnök helyt álló érvekkel támogatott felszólalása azon sokszor hangoztatott alaptalan vád ellen, hogy a Bómer-téri színház egy millió forintba került.

Ezzel véget ért az ülés.

Félig öntudatlanul botorkáztam ki az utcára. Most már nem is volt más hátra, mint öszintén bevallani mindent.

Lehorgasztott fejjel, vontatott, lassu léptekkel tértem vissza az előbbi vendéglőbe.

Vissza érve oda, a honnan elindultam, a hölgyeket már nem találtam ott. Eltávoztak. Magyarazatul a pinczér egy levélkét adott át, mely fölük származott és így hangzott:

„Elfelejtetem veled közölni, hogy a mai előadásra jegyet váltottunk az Operába. Minthogy sokáig késtél, nem győztünk rád várakozni. Ne felejtés előadás után értünk jönni!”

Megkönnyebbülten sóhajtottam fel. Bármenyi kellemetlenségem és vesződésem volt is ebben a dologban, de legalább a kínos pénzügyi kérdés meg volt oldva. A hölgyeket előadás után megvárni eszemágában sem volt, majd találok valami mentséget, gondoltam magamban, nem tudtam melyik utcában van az Opera, s meg van; vagy nem kaptam meg a czédulát!

— No jól van, helyes! — Mondám a még mindig várakozó pinczérnek s távozni akartam.

— Kérem ezer bocsánatot, szabad legyen...

— No mi baj? Mit akar még?

— A nők elfelejtették kifizetni a vacsora árát!

— Mit beszél? — Még egyszer toronymagasságra csaptak fel a bajok hullámai fejem felett, de épen a veszély tetőpontján ébredt fel szívemben a kétségbeesés bátorsága.

— Elfelejtették? — kérdém elszánt, büszke hangon. Sebaj! Rögtön rendezve lesz ez az ügy. Utánuk megyek!

S mint a villám egy perc alatt odakint termettem az utcán.

S ezzel véget is értek e fatális nap szenvedései. Én hazamentem s ámbár csak fél tíz volt még, ágyba feküdtem s az álomban kerestem feledést a gyötrelmes nap viszontagságaira.

Másnap aztán megjött a postautalvány a tizenkilenc márkával. A szelvényen ezen sorok álltak: „Tegnap tévedésből nem kézbesítettél!”

Azután jött a szomszédom a pénztárczával, melyet tegnap elfelejtett átaladni. Majd a pinczér következett s meghozta a számlát, melyet a hölgyek felejtettek el kiegyenlíteni. Lakásom címét egy régi számlámról betűzte le az ügybuzgó fráter, melyet annak idején én felejtettem el kifizetni.

Végül pedig epilógus gyanánt jött a menyasszonyom illatos levele, melyben azt kérdezi, hogy miért nem vártam rájuk az Operánál? Tán ezt is elfelejtettem?

Most már csak azt lesem, hogy fogom a barátom által nekem kölcsönzött husz márká visszafizetését elfelejteni, a mi ha megtörténik, alázatos kérvényt fogok benyújtani a közoktatásiügyi miniszterhez aziránt, hogy az emlékeztetőt az iskolákban kötelező tantárggyá tegye, mert csak így lehet a feledékenység nyavalyájának hathatósan gátat vetni.

UJDONSAGOK.

Október hatodika.

Ma van ötvenegy éve, hogy Aradon tizenhárom magyar vértanuhalt halt a hazáért. Szívébe zárva őrzi a nemzet e nagy férfiak emlékét s minden esztendőben a szomorú fordulón lerójjá irántuk való kegyeletét.

A nagy nap emlékére nálunk az olasz-i templomban délelőtt 10 órakor gyásztiszteltet lesz, melyen a 48-as honvéd-egylet, a jogakadémia ifjúsága, a 48-as Népkör testületileg vesznek részt.

Ünnepélyek lesznek a tanintézetekben is.

A kir. kath. jogakadémián délután 6 órakor kezdődik az ünnepély, melynek programja a következő:

1. Elnöki megnyitó, mondja Ormay Lajos III. éves joghallgató.
2. Alkalmi felolvasás, tartja Molnár Kálmán II. éves joghallgató.
3. Szavalat, tartja Sebő Mihály III. éves joghallgató.
4. Ünnepi beszéd, tartja Krüger Aladár IV. éves joghallgató.
5. Szavalat, Schwarcz István I. éves joghallgatótól.

A felső kereskedelmi iskolában délután 4 órakor veszi kezdetét az ünnepély, melyre a következő meghívót bocsátották ki:

A Nagyváradi Felső Kereskedelmi iskolának f. hó 6-án délután 4 órakor az intézet kis termében az »Aradi gyásznapi« emlékére tartandó iskolai ünnepélyére:

Műsor:

1. Október 6. Irta Dömény József, szavalja: Kohn Gábor felső oszt. tan.
2. Felolvasás. Tartja: Mayr Gyula felső oszt. tan.
3. Tizenhárom. Irta: Ábrányi Emil, szavalja: Schönberger Béla középső oszt. tan.
4. Felolvasás. Tartja Jassik János felső oszt. tan.
5. Októberben. Irta Móra István, szavalja: Hencz Lajos felső oszt. tan.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Okt. 8. A nagyváradi szüret kezdete.
Okt. 18. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

* A bibornok utazása. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök ur Ó Eminenciája ma szombaton, Fetser Antal oldal kanonok és dr. Semethy Géza püspöki titkár kíséretében Békésmegyébe utazik a Wenckheim-grófok látogatására.

* Személyi hír. Ember Géza, a nagyváradi kir. törvényszék vizsgálóbírája Taraczközről, hol szabadságidejének egy részét töltötte, családjával együtt visszaérkezett.

* A színház biztosítása. A Szigligeti-színház és Bazar épület és diszletraktár tűzbiztosítására Nagyváradi városa pályázatot irt ki. A határidő leteltével ajánlatokat adtak be az Első Magyar és Fonciére együttesen, s külön külön az Adria, Generali, Magyar-Francia, a Hazai, mindannyian évi 4693 korona 24 fillér összegre, míg a bécsi Elemi biztosító társaság 3361 kor. 13 fillérért hajlandó az épületek tűzbiztosítását elvállalni. — A biztosítás sürgős, mivel az eddigi biztosítás okt 10-én lejár. A városi tanács tegnap tárgyalta az ajánlatokat, de egyi-

ket sem fogadta el, mert nem veszi magára a felelősséget, mivel nem ösmeri a legolcsóbb Elemi társulat megbízhatóságát. Ma ismét tárgyalni fogja az ügyet s vagy rendkívüli közgyűlés összehívását kéri, vagy magára veszi a felelősséget a biztosítás tekintetében.

* A főispán Budapesten. Beöthy László főispán tegnap a fővárosba utazott.

* Kinevezés. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jakab Árpád okl. tanítót a csucsai állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

* A tornakör estélye elmarad. Mint bennünket értesítenek a tornakörnek szombatra tervezett ismerkedési estélye, tekintettel a nagy nemzeti gyásznapi, elmarad. A mulatságot tévedésből tüzték ki az aradi vértanúk gyásznapijára és a vezetőség ez uton siet kijelenteni, hogy az estély bizonytalan időre elmarad.

* Előléptetett fogházőrmesterek. A nváradi kir. főügyész Bagosi Imre nváradi kir. törvényszéki fogházőrmestert az altiszti fizetési osztály első, Széles György szintén nváradi törvényszéki fogházőrmestert pedig az altiszti fizetési osztály második osztályába léptette elő.

* Katona Mihály, a polgári iskola pedellusa ismét vissza tért a műszákhöz, mióta a papirkereskedés terén kifejtteni szándékozott működését annyira nem méltányolták, hogy betiltották. Október 6-ika hosszabb verset csalt ki lantján, a melynek első és utolsó versszaka ilyen zeng:

Elmult már félszázad azóta mióta
Működött a zsarnok hóhéja bakója,
Arad vársánczába egy hűs őrsi reggel
Tizenhárom vitéz tábornok vérzett el.

Mily örömmel néznek ez édes hazára
Aldást osztva annak minden hű fiára,
Oh, jertek e napon vegyök áldásukat,
Szeressük úgy őket, mint ők hazájukat.

* Hűtlen cseléd. Deutsch Simon bémer-téri aranyműves hetese, a ki az üzletben gyakran megfordult, egy vigyázatlan pillanatban ellopott egy értékes arany mellűt. — Azonban rajta vesztett, mert a gazdája rájött a turpisságra. A káros aranyműves feljelentést tett hűtlen cselédje ellen, kinél az arany mellűt meg is találták.

Kezdetben tagadta, hogy a gazdájától lopta volna s azt állította, hogy Debreczenben egyik barátjától kapta. Azonban a vallatásnál a kereszkérdések annyira belezavarták, hogy a hazugságból nem tudott kimászni és töredelmesen bevallotta bűnét.

A tolvaj most a rendőrség czellájában várja méltó büntetését.

* Pályázat elszegényedett orvosok vagy azok árvái és özvegyei részére. A »Budapesti orvoskari alapítvány« f. é. kamatai elszegényedett, magyarországi illetőségű magyarországi egyetemen felavatott fedhetlen jellemű orvosdoktorok segélyezésére fordítandók, oly módon, hogy a segélyezésnél előnyben fognak részesítettetni az olyan elszegényedett orvosok, kik agg koruk miatt hivatásukban, különösen ragályos járványok által munkaképtelenné váltak. Segélyt nyerhetnek az évi kamatokból valamely epidemiának áldozatul esett orvosdoktorok hátramaradt és vagyontalan özvegyei is, különösen, ha kiskorú gyermekeik vannak. Felhívom ennél fogva azon orvosdoktorokat és özvegyeket, kik a segélyre igényt tarthatnak, hogy az orvostanári testülethez intézett kérvényükkel felfelkészelt és megokolt folyamodványukat f. é. október hó 20-ig az orvoskari dékáni hivatalhoz nyujtsák be. Jelen hirdetés a dékáni hirdetések tábláján kifüggesztetvén, egyúttal köz-hírrel lételet végett a szak és napi lapok szerkesztőseinek is megküldeték. Budapest, 1900. október hó 4-én. A Budapesti kir. egyetem orvoskari dékáni hivatala, dr. Bokay Árpád s. k. e-i. Dékán. A volt sebészhallgatók segélyegyletének a buda-

pesti kir. magy. tud. egyetem orvostanár testülete által kezelt alapja első sorban a budapesti kir. magy. tud. egyetemen képzett sebészek özvegyei és árvái gyámolítására lévén fordítandó, az orvos tanár testület 1894. évi április hó 10-én kelt 806—893/4. sz. határozata értelmében felhívom az egyetemünkön oklevelet nyert sebészek bárhol tartózkodó özvegyeit és árváit, hogy amennyiben segélyben részesülni óhajtanak, kellően felszerelt s megokolt folyamodványukat az orvostanártestülethez intézve f. évi október hó 20-ig az orvoskari dékáni hivatalban benyújthatják. — Jelen hirdetés a dékáni hirdetések tábláján kifüggesztetvén, egyszersmind a szak- és napi lapok szerkesztőseinek is közzététel végett megküldeték. — Budapest, 1900. október hó 4-én. A budapesti kir. egyetem orvoskari dékáni hivatala, dr. Bokay Árpád s. k. e-i. dékán.

* Virrasztóból a halálba. Nagy szomorúság érte Rézbányán Ferám Sándornét; meghalt az édes atyja s nagy bánkódva elment virrasztani. Másnap hajnalban halva találták az uton. Mikor a virrasztóból hazafele igyekezett, utközben szélhűdés érte és rögtön meghalt.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő távirataink szólnak:

Francziák Sanghaiban.

London, október 5. (Saját tud. távirata.) A Morningpostnak jelentik Sanghaiból e hó 2-áról: Su, a sanghahi vegyes törvényszék új elnöke kényszeríteni akarta a francziákat, hogy a francia kormány által nemrég megvásárolt területen kezdett kaszánya építését hagyják abba. Su nagyon gyűlöli az idegeneket. A francia kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy állandó helyőrséget tart Sanghaiban.

Hírek a harcztérről.

Pétervár, okt. 5. (Saját tud. távirata.) A vezérkar tegnap a következő jelentést adta ki: Azt jelentik, hogy Tungincsin város mellett, Ningutától délre, 40 versztnyire tunguz bandák és ningutai szökevények, Khuncsunál pedig kínai katonák gyűltek össze, a kik ellen a Csicsagov tábornok Melgunov vezérkari századosát küldte ki lovasságból és gyalogságból álló hadoszloppal. Szeptember 22-én az oroszok harcchba keveredtek 600 kinaival, a kik makacsul védekeztek sáncaikban, úgy, hogy minden házat külön kellett bevenni. A parancsnoknak segítséget kellett kérnie Ningutából, mire az oroszok újra megkezdték a harcztot és addig lövöldöztek, míg a kínaiak futásnak nem eredtek. Egy kozákcsoapat üldözöbe vette a kínaiakat és teljesen megsemmisítette őket. Tungincsin várost kiürítették a kínaiak. Az oroszok közül hét katonát elesett, 15 katonát és egy tisztet megsebesült. A Ningutából másnap megérkezett segédcsoportoknak még néhány össztűzközésük volt a tunguzok maradékával és néhány embert lemészároltak közülök. A mudandsiáni, murenji és sziaszuntuni tunguzokhoz, a kiknek ezekben a falvakban béke idején rejtekhelyeik voltak, csatlakoztak a kínai rablók. A rablók kiirtása végett Kaulbars és Csicsagov tábornokok azt a parancsot kapták, hogy kellő intézkedéseket tegyenek, mire a tábornok az egész tunguz kerületet kisebb kerületekre osztottak egyes főnökök igazgatása alatt, a kik a rend és nyugalom fontartásáért felelősek. Minden kerületi főnöknek katonaság áll rendelkezésére, a mely szakadatlanul küld ki őrszolgákat.

Ugyancsak a vezérkarhoz érkezett jelentések szerint a vasutat Szüngaritól Észak-Nyu-

gatra 16 vesztnyire, Kelet felé 65 versztnyire és dél felé 12 vertysznyire terjedő vonalon megnyitották. Szeptember 18-án egy lövészed érkezett Vladivosztokbe. — Az első gárdaüteg Blagovjescsenkszbe érkezett. Grodekov tábornok kíséretével Mandzsuoországba ment, az ott operáló hadsereghez. Franciaország Sanghaiban területet vásárolt, a melyen barakkokat épített két zászlóalj gyalogság és két üteg tüzérség számára. Egy zászlóalj anami katonaság mult hó 15-én már odaérkezett. 8000 kínai katona a császár-csatorna mentén elfogyomulva, Szensziben egyesült a császárné katonáival. Szensziban zavargások ütöttek ki. Azokból a kínai ágyukból, a melyeket az orosz csapatok Tiencinben zsákmányul ejtettek, négy üteget alakítottak. Az ágyuk szolgálatára való legénységet a kantoni vártüzérségből vették. A japánok Pekingből kivonják az 5. hadosztálynak egy dandárát és az ostromló ágyukat.

Vilmos császár levele és Amerika.

Washington, okt. 5. (Saj. tud. táv.) Vilmos császárnak a kínai császárhoz intézett levele következtében a washingtoni kormány hajlandónak mutatkozik arra, hogy ismét a többi hatalmakkal kooperáljon.

Expedíciónk Kinában.

Bécs, október 5. (Saját tud. távirata.) Kínai expedíciónk már tullepte a határt. Eddig már 2000 emberünk van Kinában. Ott különben most arról vannak közös tanácskozások, hogy mimódon fedezék a husz millió tulkiadást. A kormányok remélik, hogy megtérül, de ezt alig hiszi a magyar ellenzék.

Angol csapatok Kinában.

London, okt. 5. (Saját tud. távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Tiencsinből e hó 2-áról: A *Figny* angol hadihajónak egy csapata tegnap ellentállás nélkül megszállta a sanhaikvani erődöket. Egy tiszt és 12 katona ott maradt. A hajóraj ma elindult Takuból. — *Standard*-nak jelentik Tiencsinből e hó 1-éről, hogy *Gaselee* tábornok formálisan kijelentette, hogy az oroszok nem szállták meg Sanhaikvant az angolok megérkezése előtt. Az oroszokat föltartóztatta egy robbanás, a mely a lvan-csani hid közelében a vasuton történt. Másfelől az oroszok kijelentették, hogy jogot követelnek arra, hogy Sanhaikvanban erős helyőrséget tarthassanak.

EGYESÜLETEK

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a *tenkei* kölcsönösen segélyző ifiú és leány kiházasító társulat alapszabályait jóváhagyta.

Igazságszolgáltatás.

Tolvaj kávéslégény. *Szilágyi* Lajos diószegi szuhancz, kit már több ízben rablásért és sikkasztásért hosszabb-rövidebb időre becsuktak, mint kávéslégény szolgált a nagyváradi pályaudvar éttermében. Ott egy őrizetlen pillanatban Zilinszki Sámuel pinczérnek ládját feltörte, s abból egy öltönyt, 2 kalapot, 6 inget, 2 lábravalót s tömérdek apróságot elemelt. Ezután, mint a ki jól végezte dolgát, felcsapott

magánzónak. Ezen állapot azonban jó ruházkodást kíván, mely elvet Szilágyi is elfogadván, a lopott dolgokat eladta, s azoknak árán egy zöld öltönyt vásárolt. Ebben a lopott pénzen vett ruhában jelent meg tegnap a bíróság előtt is. A kir. törvényszék büntető tanácsa dr. *Móré* Pál elnökletével tárgyalta az ügyet; s a megrogzított betörőt **1 évi és 6 hónapi börtönnre**, továbbá 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, vádlott azonban felebbezett.

A rendőrfelügyelő büne. *Hegedüs* Zoltán székesfővárosi rendőrfelügyelő a mult év elején minden ok nélkül lecsukatta Lauffer Márton, a Magyar Színház kardonosát. Hegedüsnek a nőtestvére ugyanis a színháznál pénztárosnő volt s a jámbor statiszta össze talált zördülni vele. A rendőrfelügyelő erre egyszerűen lezáratta a szerencsétlen flótást. A budapesti büntető törvényszék Hegedüst büntőnek mondta ki a **hivatalos hatalommal való visszaélés** vétségében s ezért **nyolcz napi fogházra és egy évi hivatalvesztésre** ítélte. A kir. ítélőtábla néhány hónappal ezelőtt foglalkozott az ügygel és a vizsgálat kiterjesztése végett feloldván az ítéletet, új tárgyalás megtartására utasította a törvényszéket.

A törvényszék ekkor újból azt az ítéletet hozta, melyet első ízben. — A kir. ítélőtábla Ráth Zsigmond bíró előadása mellett ma másodsor foglalkozott ez ügygel s megváltoztatva az első bíróság ítéletét, Hegedüst Zoltánt a vád alól felmentette.

A Polónyi—Splényi-ügy befejezése.

Splényi Ödön báró rendőrtanácsos a nagy obstrukció idején sértő nyilatkozatot tett közzé Polónyi Géza ellen, amelyért azonban ez év január havában, tanuk előtt teljes elégtételt nyújtott. Miután Splényi báró a sértő közleményben foglaltakat ma a vizsgálóbíró előtt is egész terjedelmében visszavonta, Polónyi képviselő sajtópanaszától elállott s a vizsgálóbíró a pert megszüntette.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf.*

2192 Fele Imre köz és magánokirathamisítás — megváltoztatva.

2414 Ambró Juon és társai sikkasztás — megváltoztatva

2478 Valent Mihályné rágalalmazás — visszautasítva.

2517 Popa Tógyor hatóság elleni erőszak — megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

1945 Balogh Dávidné — Iványi Balázs — helyben hagyva.

2096 Tót-komlósi népbank — Oravecz Ádám és társa — rendelet.

2102 Veisz József — Neufeld Lipót — helyben hagyva.

2110 Aradi polg. takarékpénztár — Puska Dimitrie — megváltoztatva.

2867 Spitzer Aernát — Reisz czég — megváltoztatva.

2875 Rác Gyula közjegyző helyettes kérvényi ügye — visszautasítva.

Előadó: *Harmathy Károly.*

2254 Darvasy Sándor becsületsértés — visszautasítva.

2292 Ács István testi sértés — részben megváltoztatva.

2297 Boros D. Péter és társai hatóság elleni erőszak — h. hagyva.

2373 Cserő Péter gondatlanságból okozott testi sértés — h. hagyva.

2374 Szabó Imre lopás — részben megváltoztatva.

2399 Blaga Illa Flore gondatlanságból okozott testi sértés — h. hagyva.

2462 Nyiri András rágalalmazás — megváltoztatva.

2546 Mallár Pável és társai közcsend elleni kihágás — visszautasítva.

2668 Szabó Lajos lopás — részben megváltoztatva.

2547 Kis Gyuláné, Tötös Eszter lopás — fogtárgyalás.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: **K-5.**

58.

— Az Istenért, Bourdon ur, mi baja? kiáltott a jó asszony, miért van úgy leverve?

— Ne is beszéljen asszonyosság; elvesztem, tönkrementem! A perem, tudja, a perem!

— Elvesztette a pert?

— Nem, hanem az ellenfelem ma megint két heti haladékot kapott!

— Hiszen két héttel több vagy kevesebb, az már nem számít!

— Dehogyan nem! Hiszen már másfél év óta töltöm itt hiába az időt két hétről két hétre. Már sohasem mehetek haza. És képzelje azonfelül az ügyvédem is felmondott. Azt mondta, hogy fogadjam el az ellenfelem kiegyezési ajánlatát, vagy keressek magamnak más ügyvédet, mert ezt a pert megnyerni lehetetlen!

Kérdeztem tőle valamelyik más ügyvédnél a czimét, de azt mondta, hogy nem tud olyat, a ki ezt elvállalná. Most ki huz ki engem ebből a zavarból? De tudja mit gondoltam?

— Bizony én nem tudom Bourdon ur.

— No akkor megmondom, de csak ugy négy szemközt, más meg ne tudja. Nekem ugy látszik, hogy az én szomszédom valami ügyvédféle ember, mindig gondolatokba van merülve, sohasem beszél, az ügyvédek mind ilyenek ugy-e? Legalább az enyém ilyen.

— Én inkább ugy látom, hogy valami főajtónálló, aki valami törvénytudó embernél van alkalmazva, azért megy el minden nap korán reggel . . .

— Hát ha tanácsot kérnék tőle?

— A milyen derék ember, okvetlenül utbagazítással fog szolgálni.

— Ugy fogok tenni, milyen jó, hogy ezt a kitünő gondolatot adta nekem. Ön valóban nagy eszű asszony.

A házmesterné büszke leereszkedéssel fogadta a bókot, bár nem értette egészen tisztán, miért tartja őt ez az ember nagy eszű asszonynak? Lerouge ebédelni ment azon erős elhatározással, hogy még aznap este bekopogtat Lauigernél és felkéri, hogy segítse ki zavarából.

XII.

A Lerouge-éval szomszédos lakásban egy nagy tölgyfa asztal előtt fejét kezeira támasztva mély gondolatokba merülve ült Laugier. Közéről nézve egészen fiatalnak gondolhatta volna az ember, de fehér haja és szakállja, hajlott termete és redős homloka elárulták az agastyánt.

Az est már régen leszállott s mély sötétség uralkodott a szobában, s azonban nem látszott ezzel törődni. Szakadozott hangon beszélt magában.

— Nem viselhetem el tovább ezt az életet! . . . Elég volt már belőle . . . Nem is tudom, hogy mi tart vissza attól, hogy a cerney-i törvényszék elé ne menjek s ne kiáltssam nekik:

»Én vagyok! tartóztassatok le, ítéljétek el de ez az állapot nem tarthat tovább, a halál ezerszerre eltűrhetőbb ennél! . . . Nem, ez még sem lehet . . . Néha azt hiszem, hogy meg kell örülnöm. Ez lesz az én sorsom, érzem, ha valaki rám néz az utcán, félni kezdek! . . . Gyáva vagyok, ha nem volnék az, már régen végeztem volna magammal . . .

A közeli toronyóra fél kilenczet ütött, Laugier felriadt gondolataiból.

— Lám csak, már egészen éjjel van, szólt.

Fölkelt, gyertyát gyújtott és az íróasztalára helyezte. Kinyitotta a középső fiókot, kivett belőle egy könyvecskét, melybe a napi kiadásokat szokta jegyezni, végig futotta az előző lapokat, melyek már tele voltak írva apró, finom írással, hosszú számsorokkal tarkítva.

Az ajtón kopogás hallatszott; Laugier összereszt.

— Vajjon ki jön hozzám? kérdezte magától aggódva nézve az ajtó felé. Talán eltévesztette az illető az ajtót.

Másodszor is kopogtak.

— Bizonyosan tévedés van a dologban.

Harmadik kopogtatás.

Laugier elhatározta végre, hogy kinyitja az ajtót. A küszöbön egy ember állott, ki a kalapját kezében tartotta, de vonásait nem lehetett tisztán kivenni.

— Kit keres ön uram?

— Nem Laugier urhoz van szerencsém?

— Én vagyok, de mit akar ön?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Hidassy püspök állapota.

Szombathely, okt. 5. (Saj. tud. táv.) **Hidassy Kornél** püspök állapota épp oly változó, mint eddig volt. Az éjszakát nyugodtabban töltötte a beteg. Kétszer inni kért. Ma reggel a beteg közérzése javult és erősebbnek látszik, mint tegnap volt. **Mezihradzsky** dr. főorvos tegnap már a marasmus senilis tüneteit konstata, de a beteg püspök állapota ma reggel annyira javult, hogy némi reményt kezd táplálni. A templomokban folyást imádkoznak a beteg püspökért.

Az olasz hadsereg reorganizációja.

Róma, okt. 5. (Saj. tud. táv.) Saletta tábornokot, a vezérkar fejét a király magához hívatta Nápolyba, a hol együttesen új tervezetet fognak kidolgozni a hadsereg teljes reorganizációjára.

A szerb elitáltak pörújítása.

Belgrád, okt. 5. (Saját tud. távirata.) Többen azok közül, a kiket a merényletpörben elitáltak és a kiknek most megkegyelmezték, pörük revízióját fogják kérni.

Az angol választások.

London, október 5. (Saját tud. távir.) Ma reggelig 280 kormánypárti, 72 liberális és 45 nacionális jelöltet választottak meg. A kormánypárt 21, az ellenzék 14 mandátumot nyert.

Svájcz alkotmánya.

Bern, október 5. (Saját tud. távirata.) A legközelebb olyan törvényjavaslat fog népszavazás alá bocsátatni, mely Svájc alkotmányát gyökeresen meg fogja változtatni. Ugyanis eddig a szövetség tanácsot a nemzetgyűlés választotta, az új törvény értelmében azonban egy a szövetség tanács, valamint a svájci köztársaság elnöke közvetlenül a nép által fog választatni.

A román bolgár konfliktus.

Szófia, okt. 5. (Saját tud. távir.) A félhivatalos »Narodna Prava« jelenti, hogy **Ferdinánd** fejedelem nem fogadta **Saraffot**, a macedón bizottság elnökét és ennek három tagját, a kik kihallgatásra jelentkeztek nála. A lapok élesen támad-

ják a román kormányt 208 bolgár diák kiutasítása miatt, a kiknek 48 óra alatt el kellett hagyniok Romániát. A »Mir« azt írja, hogy ez eléggé bizonyítja, hogy Románia a konfliktust nem akarja megszüntetni.

A illoyalis berlini képviselők.

Berlin, okt. 5. (Saj. tud. táv.) A városi képviselő-testület titkos ülésben elhatározta, hogy az idén nem gratulál a császárnénak születésnapjára.

Északisarki expedíció.

Pétervár, október 5. (Saját tud. táv.) **Boriszov** északisarki expedíciója egy ház fölépítése után augusztus 15-én a Matuskiu-szoroson át a Kara-tengerbe ment, a hol telelni fog. Az expedíció célja az volt, hogy **Novaja-Zemlja** keleti partvidékén elesérgraktárt rendezzen be a tavaszi expedíció számára. Az expedíció **Boriszov** hajóparancsnokból, **Kirarfejev** nevű seadéből, öt matrózból és egy szamojed emberből áll. Mindnyájan jól vannak.

Krüger né beteg.

London, okt. 5. (Saját tud. távirata.) A »Daly Telegraph« jelenti **Pretóriából** 3-iki kelettel: **Krüger** elnök felesége nagybeteg.

KOZGAZDASAG.

Az osztálysorsjáték tegnapi huzásánál a következő nyereményeket huzzák ki:

10.000 koronát nyert: 54085.

5000 koronát nyertek: 8460 57403.

2000 koronát nyertek: 597 11407 15263
15671 18216 18830 27365 52257 42175 78762
80316 81367 83997 94757.

1000 koronát nyertek: 328 679 881 15318
17318 18543 35589 37429 45578 48371 50445
53386 59692 64700 64922 67429 73299 84528
15327 88549 93625 96582 96702.

500 koronát nyertek: 846 2640 4039 4117
13714 15950 19036 22072 32783 33116 41994
42910 48121 48308 53919 58078 60491 73589
74400 74715 76547 77093 77988 78004 82848
78048 93271 97278 97541.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

A gabona-félék rozsdabetegsége.

Nem ismeretlen vendég hazai gazdaságunkban a rozsdá. Évről-évre halljuk a panaszt az országban majd egyik, majd másik részéből, hogy rossz lesz a termés, mert az időjárás gyakori változása alkalmat adott a rozsdá elterjedésének.

Tévedés azonban azt hinni, hogy a rozsdát az időjárás szeszélye idézi elő, a mennyiben a tulajdonképeni ok egy növényi parazita, az ugynevezett rozsdagomba, E gombák a gabonamű növény táplálására rendelt anyagokból táplálkoznak s így egyszermű természetes, hogy azok elterjedése a gabonaművek fejlődésének rovására történik.

Gabonaféléink közül legtöbbet szenvednek a rozsdagombától a buza félék és ezeken 3 alakban találhatók, ugymint fekete, barna és sárga rozsdá alakjában.

Legveszedelmesebb ezek közül a sárga rozsdá, melynek kártételét megértendő, tudnunk kell azt, két fejlődési stádiuma van t. i. nyári vagy másként uredó és téli vagy másként teleuto.

Ureostádiuma a buza összes földfeletti részein előfordul, így a levélen, levélhüvelyen, sőt a magon is.

A legtöbb uredofolt mégis a levél felső lapján van, a hol apró világos narancssárga foltokat képez oly mértékben, hogy néha a levél egész felső lapját elborítja.

Ha a rozsdá nagymérvű, akkor belepi a toklászokat és polyvákat is s piros por alakjában beporozza a buzaszemeket is.

Teleutostádiuma a legalsó levél alsó lapján, majd a levélhüvelyen s később a felső leveleken illetve azok lemezén s végül a kalászon mutatkozik.

A gazdára nézve mindenesetre égető szükségét képez azon kérdés megoldása, hogy hogyan lehet a rozsdá ellen védekezni. Égető szükségét annál is inkább, mert bebizonyult immár, hogy a rézgáliczczal való permetezés nem vezet célhoz, amennyiben a rozsdá nyári alakjában rohamosan szaporodik s így folytonos permetezés válnék szükségessé s mert másrészt a permetezés végrehajtása nagyban termelésnél ugyszólván keresztlívetetlen.

Az eddigi védekezési módok közül csupán egy van, a melyre némiképp támaszkodhatunk s ez az, hogy iparkodjunk a buzát a legkedvezőbb talaj viszonyok közzé juttatni. Jó és gondos talajművelés a trágyázás rendszerének helyes megállapítása, az istálló trágya és műtrágya helyes alkalmazása, ezek azon tényezők, a melyek segítségével talajviszonyainkat javíthatjuk s a mennyiben megtettük, úgy a buza kedvező élet és tenyészviszonyok közé kerülhet s így annyi táplálékot vehet magához, hogy az nemcsak magának, hanem a rajta élősködő gombának is teljesen elegendő s így mindkettő megélhet egymás mellett.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, okt. 5.

Buza októberre	— — — — —	7.47
Buza júniusra	— — — — —	7.98
Tengeri	— — — — —	5.18
Rozs okt.	— — — — —	7.13
Zab okt.	— — — — —	5.26
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 5.

Osztrák hitel	— — — — —	656.50
Magyar hitel	— — — — —	666.50
Allamvasut	— — — — —	664.50
Rimamurányi	— — — — —	527.75
Magyar jelzálog	— — — — —	439.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	94.70
Magyar koronajárdék	— — — — —	90.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	— — — — —	100.
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,0%	— — — — —	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	89.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.50
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	92.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	163.—
Tiszaszabályozás s zegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	138.—
Osztrák járdék papirban	— — — — —	96.60
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	96.50
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	96.85
Osztrák korona járdék	— — — — —	97.15
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	131.—
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	16.95
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	662.75
Osztrák hitelintézet részevény	— — — — —	653.—
Párisi vista	— — — — —	96.80
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	19.28
Németbirodalmi márka	— — — — —	118.25
London vista	— — — — —	242.10
20 márkás arany	— — — — —	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

Retur.

Fenygetését megvetjük, logikáját szánjuk, szel-lempótló gorombaságát a sajtó nivójára való tekintettel — rösteljük. Különben az érdemleges válasz más lapra tartozik.

A szerkesztőbizottság:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	1 14	7 16	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 9	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.	<th><th><th> </th></th></th>	<th><th> </th></th>	<th> </th>	
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta-	5 25	1 05	
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	10 18	5 16	Vértés ind.	—	—	
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	10 28	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30	
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Pályi >	10 45	5 48	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	M.-Pályi >	10 57	5 59	Sáránd >	6 18	2 05	
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	N.-Léta-	—	—	Debreczen é.	7 18	3 13	
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Vértés érk.	11 16	6 18				
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd—Derecske.						
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03		Sz. v.	Sz. v.	<th><th><th> </th></th></th>	<th><th> </th></th>	<th> </th>	
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49	
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	Derecske—Sáránd.						
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38		Sz. v.	Sz. v.	<th><th><th> </th></th></th>	<th><th> </th></th>	<th> </th>	
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49	

Nagyvárad—Szeged.

Szeged—Nagyvárad.

Nagyvárad—Arad.

Arad—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalón >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 21
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 56
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 39

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utcza 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.